

Dr. Amit Goswami

CREATIVITATE CUANTICĂ

*Folosește puterea conștiinței
pentru a-ți modela viața*

Traducere din limba engleză
de Monica Vișan

Editura For You

PREFAȚĂ

Unele dintre rezultatele explorării mele timpurii cu privire la o nouă înțelegere a realității întemeiată pe fizica cuantică au fost publicate cu mai mult de 10 ani în urmă într-o carte numită *Creativitate cuantică*. Ea a fost scrisă pentru savanți, cu scopul de a-i invita pe cercetătorii universitari să ia în considerare gândirea cuantică în propria explorare a creativității. Această carte duce mai departe acel volum anterior, de unde și titlul; dar de data aceasta am scris-o pentru o persoană obișnuită, interesată de abordarea creativității, și include felul în care ne modelăm experiența de viață într-o manieră cu totul nouă. Devenind conștienți de rolul nostru într-un univers creator întemeiat pe conștiință, ne putem alinia cu evoluția conștiinței într-un moment în care viața pe planeta noastră este plină de constrângeri.

Prima mea experiență adultă în legătură cu creativitatea a apărut la un an după ce m-am mutat din India la Universitatea Case Western Reserve, din Cleveland, Ohio, ca tânăr instructor și cercetător postdoctoral în fizică teoretică. Lucram din greu la o cercetare despre un nou tip de fenomene interactive cu privire la nucleele atomice, dar nu făceam niciun progres.

În acea zi discutasem subiectul cu mentorul meu, care găsisese lipsuri serioase în cercetarea mea, ce nu se susțineau nici măcar în ochii mei părtinitori. Descurajat, m-am retras la Snakepit,

cantina cu autoservire de la subsolul facultății, aproape gata să renunț cu totul la cercetarea mea. Apoi, soluția mi-a venit dintr-odată, cu o asemenea claritate, încât am știut pe loc că este corectă. Am alergat pe scări către mentorul meu, iar el i-a observat imediat relevanța. Îmi amintesc și acum zăpăceala euforică în care mi-am petrecut restul acelei după-amieze.

După acel eveniment, mi-am continuat cercetarea în fizica nucleară timp de încă 10 ani; am rezolvat multe alte probleme și am scris multe articole științifice, dar redescoperirea bucuriei acelei zile părea că îmi scapă. Treptat, am devenit puțin cinic. Am presupus, ca majoritatea colegilor mei, că și cercetarea științifică poate fi creativă, dar creativitatea nu aduce neapărat și satisfacții. Oamenii care au relatat o asemenea bucurie au exagerat probabil; propria mea experiență memorabilă s-a datorat, poate, exuberanței naive a începătorului. Am început să cred că munca plină de creativitate aduce doar satisfacția matură pe care o simțeam de fiecare dată când reușeam să găsec soluția unei probleme aparent de nerezolvat sau să scriu o altă lucrare care să-mi promoveze cariera.

Apoi a avut loc o schimbare majoră în viața mea, din cauza unui divorț și a pierderii unei burse de cercetare, urmate de o nouă căsătorie și de decizia mea de a părăsi câmpul fizicii nucleare. Am scris un manual despre bazele fizicii, urmat de o carte ce explora fizica științifico-fantastică. La un moment dat mi-am schimbat câmpul de cercetare către interpretarea mecanicii cuantice.

Mecanica cuantică, noua paradigmă a fizicii secolului XX, ce a înlocuit fizica „clasică“ a lui Sir Isaac Newton, este folosită mai mult pentru a calcula mișcarea obiectelor subatomice (precum atomi, nuclee și particule elementare); însă, în fapt, se aplică tuturor obiectelor materiale. În lumea fizicii, cuvântul „cuantic“ înseamnă o cantitate distinctă; o cuantă de energie reprezintă un pachet indivizibil de energie, de exemplu.

Dr. AMIT GOSWAMI

Mecanica cuantică a apărut la orizont prin anii 1920 și, de atunci, această nouă fizică a amenințat viziunea generală asupra științei întemeiată pe ideea că tot ceea ce este real e constituit din materie (orice fenomen care nu este material fiind iluzoriu). Dar încercarea de a explica fenomenele cuantice agățându-ne de acest materialism strict a fost zădărnicită de paradoxuri. Exact aceste paradoxuri m-au determinat să încep o nouă cercetare.

După ani de interpretări și începuturi false, mi-am dat seama, într-o seară, în timpul conversației mele cu un prieten, că unicul mod în care puteam rezolva paradoxul cuantic era să mă eliberez complet de paradigma materialistă actuală, deja avariata ireparabil de mecanica cuantică. O nouă premisă alcătuită din ideea conform căreia conștiința – nu materia – reprezintă adevărata fundație a ființei ar da naștere unei științe revigorate, capabilă să treacă dincolo de limitările ei anterioare, în teritorii noi, captivante. Am observat, de asemenea, că această descoperire mi-a creat aceeași bucurie intensă pe care o experimentasem în autoservirea Snakepit.

Pe măsură ce extindeam această nouă paradigmă bazată pe conștiință, am înțeles că dezvoltarea unei abordări comparabile asupra creativității, o abordare care să inspire pe oricine să-și tranșească limitările autoimpuse, ar urma să aibă o importanță extremă. Creativitatea – precum iubirea, bucuria, pacea interioară și multe alte lucruri intangibile ce ne fac viața să merite a fi trăită – reprezintă un fenomen ce a fost privit cu suspiciune de către materialişti, care consideră că tot ceea ce se petrece are o legătură cauzală cu trecutul și nimic cu adevărat nou nu este posibil. Experiențele mele personale îmi arătasera deja contrariul, deci am întâmpinat călduros provocarea de a depăși limitele materialismului și a le transcende.

Curând, împreună cu o colegă, Nora Cohen, am fondat un grup de cercetare a creativității la Universitatea din Oregon

(acolo unde lucrez) și am început să ținem întâlniri regulate. Puțin după aceea, s-au alăturat grupului un psiholog comportamental, Shawn Boles, și un antropolog, Richard Chaney. Eu, Nora, Shawn și Richard am creat o legătură ce s-a întărit atunci când am căzut de acord să scriem împreună o carte despre creativitate. Deși cartea nu a fost terminată niciodată (diferențele noastre în abordare au fost prea mari ca să putem găsi un teren comun), am învățat din această colaborare enorm de mult despre teoriile și informațiile referitoare la fenomenul creativității.

Shawn și cu mine am căzut de acord asupra unui aspect important în tratarea și clasificarea diverselor informații cu privire la creativitate. Amândoi credeam că munca în sfera creativității trebuie clasificată în două categorii de bază: una mai apropiată de rezolvarea problemelor (înrudită cu invenția tehnologică) și o alta ce implică descoperirea unui adevăr mai profund. Multe dintre diferențele din domeniul cercetării creativității apar întrucât numai una dintre aceste două categorii este abordată. Dar, de-a lungul procesului, am recunoscut creșterea spirituală ca pe o creativitate „interioară“, prin contrast cu creativitatea în arte și științe, ce constituie creativitate „exterioară“.

Între timp, Nora a organizat două conferințe de cercetare cu privire la teoriile creativității. Am întâlnit acolo mulți reprezentanți ai cercetării în domeniul creativității și am fost martor la diviziunea profundă ce există între ei. Totuși, realizarea unei sinteze a acestor idei disparate trebuia să aștepte până când noua paradigmă bazată pe conștiință s-ar fi dezvoltat mai mult. Atunci când contribuția mea la acel efort, o carte numită *Universul conștient de sine*, a ajuns la tipar, am putut în sfârșit să lucrez cu implicare deplină la diferitele căi în care privim creativitatea și modul în care o abordăm, atât din punct de vedere personal, cât și social. Cartea de față reprezintă rezultatul acelei munci.

Dr. AMIT GOSWAMI

Când recunoaștem conștiința ca fiind tema centrală a universului, devine clar cum creativitatea reprezintă „colacul nostru de salvare“ către acea conștiință. Apoi începem să vedem modul în care fiecare dintre tipurile diferite de creativitate are un rol important de jucat în acceptarea întregului nostru potențial. Și, da, vedem clar cum creativitatea nu este doar apanajul genilor; cu toții avem potențialul de a fi creativi, la orice vârstă.

În mod tradițional, Occidentul a favorizat creativitatea exterioară, iar Orientul a preferat-o pe cea interioară. Poate că societățile din trecut au subestimat invenția ca modalitate de a atinge schimbarea socială, dar societățile prezente, cu orientarea lor către consumerism, au accentuat prea mult invenția. O asemenea polarizare ne împiedică să ne atingem potențialul deplin, fără a menționa că niciuna dintre aceste căi individuale de a primi beneficiile creativității nu ar fi suficientă pentru provocările secolului XXI. Deci, tema cărții este, în esență, cântecul creativ cu toate armoniile sale diferite. Când intonăm această muzică a creativității, folosind orice armonie potrivită unei încercări anume, atunci vocile noastre individuale devin parte din multiversul cosmic atotcuprinzător.

În afara persoanelor deja menționate, care au jucat un rol important în cercetările mele, le sunt recunoscător lui Paul Ray, Howard Gruber, Kathy Juline, Robert Tompkins, Shawn Boles, Jean Burns și Ligia Dantes pentru citirea minuțioasă a manuscrisului. Mulțumiri, de asemenea, și lui Ann Sterling, Michael Fox și Anna St. Clair, pentru comentariile lor folositoare. Ajutorul lui Maggie Free în ceea ce privește editarea a fost esențial, iar toate poemele de la sfârșitul capitolelor, cu excepția unuia, sunt produsul colaborării noastre. Ajutorul în ceea ce privește cifrele, oferit de Don Ambrose, Joe Giove și Nan Robertson, este și el apreciat pe deplin.

Doresc să-i mulțumesc și lui Ri Stuart pentru unele discuții folositoare, ce au dus la revizuirea unora dintre propriile mele doctrine. Mulțumiri speciale lui Renee Slade pentru revizuirea minuțioasă preliminară și pentru multe alte sugestii folositoare la îmbunătățirea manuscrisului. Mulțumiri soției mele Uma pentru contribuția sa permanentă la propriile mele strădanii în ceea ce privește creativitatea interioară. Mulțumirile mele deosebite lui Peter Guzzardi pentru redactarea sa înțeleaptă. Mulțumesc lui Patty Gift de la Hay House pentru dedicarea față de munca mea și sfaturile sale editoriale înțelepte și, bineînțeles, întregii echipe de producție de la Hay House, fără a cărei cooperare atentă această nouă carte nu ar fi putut să vadă lumina tiparului.

CAPITOLUL 1

Există o știință a creativității umane?

Imaginează-ți că mergi pe o plajă pustie într-o zi senină de primăvară, cufundat în gânduri. Te lupți cu întrebările esențiale ale vieții. De departe vezi venind un om îmbrăcat în haine colorate și, pe măsură ce se apropie, observi că are o conduită distinsă ce îi conferă un aer de înțelepciune, iar strălucirea din ochi îl face să pară abordabil.

Jenat, îi arunci întrebarea pe care ți-ai pus-o ție însuși:

– Am citit despre felul în care fizica cuantică a schimbat tot ceea ce știam despre modul în care funcționează lucrurile. Dar cum poate cunoașterea particulelor subatomice să-mi influențeze alegerile pe care le fac în modul în care îmi trăiesc viața?

În mod surprinzător, străinul nu pare să considere că ești nebun. De fapt, el se oprește pentru a reflecta la întrebare, iar apoi își așază un scaun pe o dună de nisip din apropiere. După câteva momente de reflecție, el răspundecă gravitate:

– Fizica cuantică este fizica posibilităților. Și nu doar a posibilităților materiale, ci și a posibilităților de înțelegere, de simțire, de intuiție. Alegi tot ceea ce experimentezi din aceste posibilități, astfel încât fizica cuantică să fie o modalitate de

Dr. AMIT GOSWAMI

a-ți înțelege viața ca pe o lungă serie de alegeri care, prin ele însele, să reprezinte acte supreme de creativitate.

Pentru un motiv anume, nu pare ciudat că te-ai angajat într-o conversație metafizică profundă cu un tip complet necunoscut.

Dar asta sună ca un alt mod de a spune „Noi ne creăm propria noastră realitate“. Nu mă înțelege greșit. Și mie îmi plac sloganurile ce ne fac să ne simțim bine, dar nu am găsit o cale de a-l face pe acesta să funcționeze pentru mine.

– Ai dreptate, nu e chiar așa de simplu. Dar iată cum stau lucrurile. Fizica cuantică explică modul în care procesul nostru creativ implică atât tărâmul conștient al realității manifeste – ceea ce vedem atunci când privim în jur –, cât și tărâmul posibilității, al potențialității pure. Iar posibilitățile inconștiente dau și ele naștere expresiei creative. Acesta este motivul pentru care unele experiențe creative sunt numite „momente aha“. Dar nu vorbim despre un proces linear. Motivul pentru care oamenii atribuie un asemenea mister abilității de a crea ceva nou poate fi privit în contextul unui salt cuantic – acel tip de discontinuitate pe care îl vedem atunci când electronii sar de la o orbită atomică la următoarea. Însă ceea ce găsesc cel mai uluitor este promisiunea că, îndată ce vom înțelege procesul creativ ca pe o expresie a fizicii cuantice, vom fi găsit un portal pentru a accesa creativitatea extraordinară în fiecare aspect al vieții. Oricine ar trebui să fie capabil să manifeste orice ar alege; cel puțin așa consider eu.

Începi să capeți speranță.

– Vreau să te cred, dar nu cunosc multe despre fizică. Aceste idei sunt susținute și de o cercetare științifică?

– Da. Teoria creativității cuantice este susținută de dovezi empirice ample – la fel și impactul pe care îl are asupra propriei vieți. Ai și alte întrebări? Formulează-le pe scurt și îți promit că

Îți voi oferi răspunsuri pe măsură. Și, dacă ești interesat, îți ofer o copie a cărții mele dacă îmi promiți că o vei citi.

– În regulă. Prima întrebare. Știu, creativitatea înseamnă să vii mereu cu ceva nou, dar asta sună îngrozitor de simplu. Tu cum ai defini-o?

– Ei bine, aș spune că ea implică trei lucruri: descoperirea sau inventarea unei noi semnificații ce are valoare – nouă sau veche, în contexte noi sau vechi – ori o combinație a acestora. Gândește-te la surâsul Mona Lisei.

– În regulă, dar atunci când vorbești despre semnificație te referi la știință, matematică, filosofie, artele frumoase și altele de acest gen? Doar învățarea bazelor în oricare dintre aceste domenii ar necesita ani întregi, fără a lua în calcul faptul că ar trebui să devii expert. De ce ar investi cineva atât de mult timp și efort, fără nicio garanție că ar reuși să contribuie cu un nou înțeles?

– Asta este o întrebare bună. Când civilizația noastră era tânără, explorarea înțelesului producea aproape întotdeauna ceva nou. Pe atunci, viața, aproape a tuturor, era creativă; precum copiii, neîncetat descopeream sau inventam. Pe măsură ce toate civilizațiile s-au maturizat, sistemele noastre de cunoaștere au devenit mai sofisticate, dar încă este adevărat că, ori de câte ori intrăm în teritorii contextuale necartografiate, simplitatea se întoarce. După cum vei vedea citindu-mi cartea, noua viziune cuantică asupra vieții se bazează pe întâietatea conștiinței în fața materiei; aceasta este o schimbare atât de dramatică a perspectivei, încât până și cele mai sofisticate domenii pe care le-ai menționat sunt acum deschise către explorarea creativă.

– Am citit puțin despre ideea că trăim cu toții într-o mare a conștiinței, intervii tu.

– Mă bucur, deoarece avem nevoie ca toți să participe în această nouă modalitate de a vedea lucrurile; este unica noastră șansă de a face față crizei globale cu care ne confruntăm.

Dr. AMIT GOSWAMI

Crizele au fost permanent o chemare puternică și clară spre trezire către potențialul nostru creativ. Ești pregătit să ajuți?

– Da, sunt.

– Einstein a spus odată ceva legat de faptul că nu ne putem rezolva probemele de pe același nivel de înțelegere la care au fost create. Deci avem nevoie de o schimbare în viziunea asupra vieții. Și o putem găsi în fizica cuantică.

– Înțeleg ce vrei să spui. Când paradigma se schimbă, ne întoarcem la lucrurile esențiale, ceea ce înseamnă că este mai ușor, pentru oamenii obișnuiți ca mine, să contribuie cu ceva.

– Exact. Am să-ți spun o poveste. Un erudit angajează un barcagiu ca să-l ducă peste un râu lat. Expert în hinduism, eruditul nu se poate abține să nu-și demonstreze superioritatea. „Ai învățat gramatică, dragul meu?“, îl întreabă pe barcagiu. „Nu, domnule“, răspunde acesta. „În acest caz, jumătate din viața ta este pierdută“, declară pompos eruditul. Barcagiuul continuă să vâslească, iar curând eruditul observă că pantofii îi sunt uzi. Atunci barcagiuul îl întreabă: „Ați învățat să înotați, domnule?“ „Nu“, răspunde eruditul. „În acest caz, întreaga dumneavoastră viață este pierdută“, conchide barcagiuul. „Ne scufundăm.“ Ce încerc eu să spun cu această poveste este că suntem cu toții egali în această nouă știință și, de fapt, înseși valorile arhetipale sunt deschise pentru explorare creativă. Ceea ce numim, istoricește, explorare spirituală reprezintă doar o altă formă a creativității, în acest caz creativitate interioară. Nu are nevoie de sisteme de cunoaștere sofisticate, deși unele pot fi folositoare, dar necesită un angajament în dezvoltarea propriei inteligențe emoționale, ce a fost mult timp subevaluată. Atunci când aplicăm fizica cuantică la propria persoană, una dintre surprizele pe care le descoperim este că deprinderile noastre nu mai sunt limitate la efectele geneticii sau ale mediuului, deoarece înclinațiile noastre moștenite nu sunt stocate doar ca memorie a creierului; ele sunt stocate și în afara spațiului și a

timpului, nonlocal, într-un asemenea mod încât putem continua să le folosim pe măsură ce ne încarnăm din nou. Adevărul este că eu și cu tine am avut la dispoziție multe vieți pentru a ne dezvolta inteligența emoțională și rațională pe care o avem astăzi.

– Am fost întotdeauna fascinat de reîncarnare, afirmi tu.

– Și pe bună dreptate. Există atât teorie, cât și informație pentru a o susține.

– Mă faci din ce în ce mai curios în legătură cu cartea ta.

– Atunci nu voi mai pierde timp pentru a-ți explica, zice omul, zâmbind. O să-ți spun o ultimă idee. Evoluția este creativă în mod fundamental, iar atunci când ne aliniem la mișcările evoluționare ale conștiinței, universul însuși ne dă curaj. Gândirea cuantică merge dincolo de gândurile de care suntem conștienți; ea include procesarea inconștientă, care nu doar că ne extinde granițele, dar ne poate, de asemenea, elibera de suferința pe care o creează procesarea conștientă (uneori cunoscută și ca „minte de maimuță“).

– Presupun că în carte explici toate acestea în detaliu. Abia aștept să o citesc, spui tu și speri că așa va fi.

Depinde de cum vezi tu lumea,
De viziunea ta asupra ei – lentilele tale conceptuale.
Fii atent, prietene.
Dacă lentilele nu îți sunt centrate în adevăr,
Lumea îți poate apărea mecanicistă sau dualistă.
Cu asemenea viziune asupra vieții,
Creativitatea pălește, nebăgată în seamă.
Curăță-ți lentilele cu ajutorul conștiinței cuantice
Și privește încă o dată prin ochii creativului.

CUPRINS

<i>Cuvinte de apreciere pentru cartea Creativitate cuantică</i>	5
<i>Prefață</i>	6

Partea I. Pași către înțelegerea creativității umane

Capitolul 1. Există o știință a creativității umane?	15
Capitolul 2. Creativitatea umană și diferitele viziuni asupra vieții	20
Capitolul 3. Acesta este muntele pe care călătorește creativul: lumea cuantică	27
Capitolul 4. Semnificația minții	51
Capitolul 5. De unde provin valorile?	64

Partea a II-a. Procesul creativ

Capitolul 6. Cele patru etape ale procesului creativ	85
Capitolul 7. Este înțelegerea creativă un salt cuantic? ...	90
Capitolul 8. Dovezi ale procesării inconștiente	105
Capitolul 9. Agonia, momentul aha și extazul	111

Partea a III-a. Oricine poate fi creativ?

Capitolul 10. Este motivația creativă un impuls al inconștientului?	133
--	-----

Capitolul 11. Acordarea la universul creator și la scopul său	139
Capitolul 12. De unde vin însușirile creative?	150
Capitolul 13. Creativitate și reîncarnare.....	157

Partea a IV-a. Noi paradigme în vechi arene creative

Capitolul 14. Cât de tare este noua știință ca arenă creativă?	165
Capitolul 15. Revigorarea artelor.....	176
Capitolul 16. Cum poți fi creativ în afaceri?.....	185
Capitolul 17. Către o societate creativă.....	200

Partea a V-a. Creativitatea spirituală

Capitolul 18. Creativitatea interioară: o nouă paradigmă.....	209
Capitolul 19. Realizarea de sine.....	221
Capitolul 20. Ce este iluminarea?	229

**Partea a VI-a. A aduce creativitatea
în centrul propriei vieți**

Capitolul 21. Practică, practică, practică.....	235
Capitolul 22. Atunci când Jane îl întâlnește pe Krishna: o confruntare creativă	252
<i>Despre autor</i>	261